

25.11.2013

De viktigaste textändringarna i LÄKTA**ändringarna visas med fet stil****inga ändringar = texten är den samma som i LÄKTA 2012–2013**

ALLMÄN DEL

II LÖNER

§ 6 Lönesättning för läkare vid uppfostrings- och familjerådgivningsbyråer från **1.3.2014**

Kompetens: för uppgiften lämpliga specialisträttigheter; grundlön

		1.3.2014	1.1.2015
LOKASVNL		4 461,59	4 474,97

§ 8 Ordinarie lön för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus under avlönad tjänstledighet

Vid avlönad tjänstledighet höjs den ordinarie lönen för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus med det procenttal man får när man beräknar hur många procent de åtgärds- och besöksarvoden samt arvoden för intyg och utlåtanden enligt detta avtal som betalats för ordinarie arbetstid under föregående kvalifikationsår utgör av den ordinarie lön som betalats för samma tid.

Tillämpningsanvisning

Den ordinarie lönen höjs också vid avlönad tjänstledighet under en del av en dag. Som hjälp används då timlön.

§ 10 Semesterlön och grunden för beräkning av semesterpenning

mom. 1 Inga ändringar

mom. 2 Inga ändringar

mom. 3 Om den uppgiftsrelaterade lönen för en legitimerad veterinär är lägre än grundlönen för en i bilaga 5 § 1 punkt 1 avsedd legitimerad veterinär som är heltidsanställd som hygieniker, betalas för veterinärens semester denna grundlön för hygieniker och eventuellt ett arbetserfarenhetstillägg som beräknats på denna lön. Också semesterersättningen beräknas på denna lön. Semesterpenningen för veterinärer beräknas på lönen enligt § 9 mom. 1 och på ett eventuellt arbetserfarenhetstillägg som beräknats på denna lön.

Till veterinärmedicine studerande betalas för semester grundlönen för ovan nämnda legitimerade veterinär som är heltidsanställd som hygieniker minskad med 15 % och ett eventuellt arbetserfarenhetstillägg som beräknats på denna lön. Också semesterersättningen beräknas på denna lön.

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

I enlighet med AKTA kap. IV § 13 mom. 2 multipliceras semesterlönen enligt § 10 mom. 3 eller semesterlönen som beräknats på veterinärens egen ordinarie lön med den genomsnittliga deltidsprocenten under kvalifikationsåret.

Protokollsanteckning

Se AKTA kap. IV § 13 (nya mom. 2) angående bestämning av semesterlönen.

III ARBETSTID OCH ARBETSTIDSERSÄTTNINGAR

§ 13 Ordinarie arbetstid

- mom. 1 Inga ändringar
- mom. 2 Inga ändringar
- mom. 3 Inga ändringar
- mom. 4 Den ordinarie arbetstiden för läkare och tandläkare vid hälsocentraler och sjukhus under en avbruten arbetsvecka/arbetsperiod

Om en läkares eller tandläkares arbetsvecka eller arbetsperiod avbryts för att tjänsteförhållandet börjar eller slutar eller på grund av semester, tjänstledighet, deltagande i kurser (tjänstledighet eller tjänstereseförordnande) eller jourledning, bestäms den ordinarie arbetstiden enligt följande:

- 1 Om avbrottet inte var känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med det timantal som har antecknats för avbrottsdagarna i arbetsskiftsförteckningen.
- 2 Om avbrottet var känt när arbetsskiftsförteckningen gjordes upp, förkortas den ordinarie arbetstiden med 7 timmar för den första avbrottsdagen i veckan, för sjukhusläkare och sjukhustandläkare dock med 7 timmar 15 minuter, och för de följande avbrottsdagarna med 7 timmar 30 minuter, för sjukhusläkare och sjukhustandläkare dock med 7 timmar 45 minuter, förutsatt att avbrottsdagen annars hade varit en arbetsdag under veckan.

Exempel

Arbetsskiftsförteckningen för en läkare eller tandläkare vid en hälsocentral görs upp för en treveckorsperiod. Under den första veckan infaller långfredagen. Läkaren/tandläkaren har semester eller tjänstledighet hela den första veckan och jourledning under tisdag och onsdag den vecka då annandag påsk infaller. Den ordinarie arbetstiden under treveckorsperioden är 111 timmar - 37 timmar (semesterveckan) - 7 timmar 24 minuter (annandag påsk) - 14 timmar 30 minuter (7 timmar + 7 timmar 30 minuter, jourledning som annars hade varit arbetsdag) = 52 timmar 6 minuter.

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

Arbetstiden för en deltidanställd under en avbruten arbetsvecka/arbetsperiod

För deltidanställda finns inga bestämmelser om avbrutna arbetsveckor eller avbrutna arbetsperioder som är relaterade till deltidarbetstiden, utan på dem tillämpas samma bestämmelser som gäller dem som har full arbetstid, så att arbetstiden för en deltidanställd under en avbruten period kan vara högst densamma som den anställdes deltidarbetstid och högst densamma som arbetstiden för en anställd med full arbetstid enligt ovan nämnda bestämmelser för en avbruten period. Med tanke på likabehandling och av praktiska skäl **minskas ändå arbetstiden när arbetsskiftsförteckningen görs upp i samma proportion som arbetstiden är kortare än full arbetstid**. Se dessutom punkt 4 i tillämpningsbilaga 1 till den allmänna delen angående planeringen av arbetsskiftsförteckningen för en deltidanställd.

Exempel

- En deltidanställd (arbetstid 90 tim./3 veckor) är under en treveckors arbetsperiod tjänstledig en vecka. Arbetstiden under perioden förkortas med en tid som motsvarar tjänstledigheten, dvs. till 60 timmar.
- En deltidanställd har semester under en del av veckan. Arbetstiden under perioden förkortas med en tid som motsvarar semestern. Om en deltidanställd t.ex. arbetar bara 2–3 dagar i veckan, beviljas semestern om möjligt i hela veckor.
- En deltidanställd insjuknar plötsligt. Arbetstiden under perioden förkortas med det timantal som antecknats för sjukdagarna.
- **Under en avbruten arbetsperiod för en deltidanställd infaller en söckenhelg. Arbetstiden under perioden förkortas med en tid som motsvarar avbrottet och med en proportionell söckenhelgsförkortning.**

§ 15 Grundläggande jourbegrepp i läkaravtalet**Protokollsanteckning**

1.3.2014–31.12.2014 tillämpas bestämmelserna i § 15 i allmänna delen i LÄKTA 2012–2013.

mom. 1 Allmän definition på jour

Med jour avses i läkaravtalet att en läkare eller tandläkare på arbetsgivarens beordran vistas på arbetsplatsen eller någon annanstans, redo att vid behov arbeta utom sin ordinarie arbetstid.

Hälso- och sjukvårdsjour innebär brådskande vård och vårdbedömning, som inte kan skjutas upp utan livsfara eller betydande

25.11.2013

olägenhet för hälsan. Se 50 § i hälso- och sjukvårdslagen samt jourförordningen (652/2013) (hänvisningsbestämmelse).

Arbetsgivaren beslutar om jourformerna och när jourerna ska börja och sluta.

Jourbestämmelserna tillämpas också på husläkare vid hälsocentraler, för vilka arbetsgivaren har beordrat jour utanför det normala dagtidsarbetet.

Tillämpningsanvisning

Jour utöver ordinarie arbetstid hör till varje läkares och tandläkares tjänsteplikter.

Kommunen eller samkommunen måste se till att det finns tillgång till brådskande vård under alla tider på dygnet. Arbetsgivaren ska årligen bedöma vilka resurser juren kräver och se till att det finns tillräckligt med läkare för juren. Arbetsgivaren följer upp de läkarresurser som juren förutsätter och antalet jourtimmar under veckan och olika tider på dygnet.

Bland annat med tanke på patientsäkerheten och läkares eller tandläkares ansvar är det nödvändigt att jourformen (se mom. 2) och den beredskap som den förutsätter fastställs exakt.

Fri jour kan ändras till arbetsplatsjour eller arbetsplatsjour till fri jour också mitt under kalenderåret, om det sker väsentliga förändringar i jourbehovet. Likaså kan avvikande jour ändras till fri jour eller arbetsplatsjour.

En läkare borde inte utan sitt samtycke åläggas arbetsplatsjour i över 85 timmar eller mer än fem gånger per månad och inte heller fri jour mer än sex gånger per månad. Om juren består enbart av fri jour gäller begränsningen bara antalet jourtillfällen. Vid fri jour räknas en högst 24 timmar lång period som ett jourtillfälle.

Jourgränsen nås när någon av begränsningarna uppfylls (antingen jourtimmarna eller antalet jourtillfällen). Med den förtroendeman som företräder läkarna kan också lokalt avtalas att läkarnas jourbundenhet begränsas på något annat sätt. Om en läkare regelbundet åläggs jour oftare än vad som sägs ovan, ska förhandlingar föras med förtroendemannen om hur en oskäligen jourbelastning ska kunna undvikas.

Efter 28:e graviditetsveckan rekommenderas med beaktande av tjänsteinnehavarens arbetsförmåga att tjänsteinnehavaren helt befrias från jourskyldighet. Om det av verksamhetsbetingade skäl inte är möjligt att befria tjänsteinnehavaren från jour ska tjänsteinnehavarens jourskift minska eller förkortas.

För deltidsanställda tjänsteinnehavare minskar jourskyldigheten om det är möjligt med tanke på verksamheten.

25.11.2013

Angående akutläkare, se punkt 7 i tillämpningsbilaga 1.

mom. 2 Jourformer

Arbetsplatsjour

Med arbetsplatsjour avses sådan dygnetruntjour (jour t.ex. från kväll till morgon) eller deldygnsjour (jour t.ex. från kväll till natt) som en läkare har beordrats utföra på arbetsplatsen.

Angående ledig dag efter arbetsplatsjour, se § 22.

Fri jour

Med fri jour avses jour som en läkare har beordrats utföra någon annanstans än på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren fastställer årligen beredskapstiden vid fri jour.

Tillämpningsanvisning

En läkare som beordrats fri jour är skyldig att vara anträffbar per telefon eller på något annat motsvarande sätt och efter kallelse vid behov bege sig till arbetsplatsen omedelbart.

Avvikande arbetsplatsjour

Med avvikande arbetsplatsjour avses jour som en läkare har beordrats utföra på arbetsplatsen och som inte är ovan avsedd arbetsplatsjour. Vid avvikande arbetsplatsjour är andelen arbetad tid liten (cirka 20–40 %), men patientsäkerheten och/eller lagstiftningen (t.ex. mentalvårdslagen) kräver undantagsvis närvaro på arbetsplatsen.

mom. 3 Jourskift

Längden på de jourskift som en läkare beordras kan enligt behov variera mellan några timmar (t.ex. 6–10 timmar) och ett helt dygn (24 timmar). Vid fri jour kan ett jourskift också vara längre. Utgångspunkten är att samma läkare får ha jour i högst 24 timmar i följd (se t.ex. tillämpningsanvisningen för § 21 i den allmänna delen).

Exempel

Ett långt jourskift kan pågå från lördag kl. 8.00 till söndag kl. 8.00. Ett jourskift kan också pågå en del av dygnet, t.ex. onsdag kl. 16.00–21.00.

Tillämpningsanvisning

Se § 13 i allmänna delen angående bestämning av den ordinarie arbetstiden.

25.11.2013

mom. 4 Veterinärjour

För jour som beordrats en veterinär betalas ersättningar enligt bilaga 5, men inga andra arbetstidsersättningar.

mom. 5 Tandläkarjour

För tandläkare kan juren vara antingen arbetsplatsjour som beordrats av arbetsgivaren (bland annat värk- och olycksfallsjour) eller fri jour, dvs. telefonjour. Juren kan fortsätta längre än vad som bestämts på förhand, om en del av patienterna annars skulle bli utan vård.

§ 16 Jourersättningar**mom. 1 Jourersättningar för arbetsplatsjour**

Till hälsocentral- och sjukhusläkare samt sjukhustandläkare betalas för varje timme arbetsplatsjour som utförts på beordran av arbetsgivaren utöver den ordinarie arbetstiden och för varje timme arbetad tid under fri jour och avvikande arbetsplatsjour en timlön som höjts med koefficienten enligt tabellen och som beräknats på den ordinarie lönen. Alternativt ges motsvarande ledighet.

Inga andra arbetstidsersättningar betalas för juren.

	kl. 0–8	kl. 8–15	kl. 15–18	kl. 18–22	kl. 22–24
måndag	3	-	1,75	1,75	2,5
tisdag–torsdag	2,5	-	1,75	1,75	2,5
fredag	2,5	-	1,75	2,25	3
lördag–söndag*	3	2,25	2,25	2,25	3

* samt helgdagar, helgdagsaftnar fr.o.m. kl. 18, midsommarafton och julafton som infaller på någon annan dag än söndag

Till tandläkare vid hälsocentraler ges ersättning för arbetsplatsjour enligt bilaga 2.

Tillämpningsanvisning

Avsikten med ändringarna i ersättningsgrunderna är inte att ändra lokalt tillämpade tidpunkter då juren börjar. Ersättningarna betalas från den tidpunkt då juren inleds. Om juren på vardagar börjar till exempel kl. 14.30, höjs timlönen då med koefficienten 1,75.

Med beaktande av läkarnas och tandläkarnas jurbundenhet är det motiverat att en del av jourersättningarna ges i form av ledighet.

25.11.2013

Exempel

En läkare har jour från tisdag kl. 15.00 till onsdag kl. 8.00. Arbetsgivaren ersätter en del av jouden i form av ledighet och resten i pengar. Läkarens timlön är 33 euro. Antalet faktiska jourtimmar är 17, varav 7 ersätts med en timlön som höjts med 1,75 och 10 med en timlön som höjts med 2,5. Med förhöjningarna uppgår antalet timmar till sammanlagt 37,25, varav arbetsgivaren ersätter 5 timmar i form av ledighet följande dag efter jouden och senare sammanlagt 15 timmar. Därefter återstår 17,25 timmar att ersätta i pengar, vilket blir 569,25 euro.

mom. 2 Grundersättning för fri jour och avvikande arbetsplatsjour

För varje timme fri jour och avvikande arbetsplatsjour betalas minst en grundersättning enligt tabellen nedan. Ersättningen beräknas på läkarens/tandläkarens oförhöjda timlön eller alternativt ges motsvarande ledighet.

Veckoslutsersättning betalas för tiden från fredag eller från vardag före söckenhelg/julafton/midsommarafton kl. 18.00 till måndag/nästa vardag kl. 8.00.

Tidpunkt	Beredskapstid som fastställts för tjänsteinnehavaren	
	Högst 30 minuter	Över 30 minuter
Vardag	25 %	19 %
Veckoslut	36 %	26 %

För arbetad tid betalas en ersättning enligt mom. 1 eller ges motsvarande ledighet.

Ersättningar för arbetad tid till tandläkare vid hälsocentraler, se bilaga 2.

Beredskapstiden som fastställts för en läkare i avvikande arbetsplatsjour är alltid klart kortare än 30 minuter, vilket beaktas vid bestämningen av grundersättningsprocenten.

Tillämpningsanvisning

Med beredskapstid avses den tid inom vilken den jourhavande efter kallelse ska infinna sig på arbetsplatsen klar att börja arbeta.

25.11.2013

När procenten för grundersättningen för fri jour och avvikande arbetsplatsjour bestäms lokalt, höjs procenttalen i tabellen ovan beroende på bland annat

- hur bindande jousen är (den beredskapstid som fastställts för läkaren),
- jousens belastningsgrad (andelen arbetad tid och uppberedningen av perioder med arbetad tid och vilotidens längd mellan perioderna) och
- hur ofta läkarna har jour (det genomsnittliga antalet jourtillfällen i månaden per läkare som deltar i jousen).

Vid fri jour anses den arbetade tiden börja löpa när den jourhavande efter kallelse har infunnit sig på arbetsplatsen klar att genast börja arbeta. Vid avvikande jour anses den arbetade tiden börja löpa när den jourhavande efter kallelse genast beger sig iväg till arbetet. Den arbetade tiden upphör när arbetet är slutfört.

Betalning av grundersättning

Grundersättning betalas för varje timme som läkaren eller tandläkaren har haft jour enligt den fastställda jourplanen. Jousen kan fortsätta längre än vad som bestämts på förhand, om en del av patienterna annars skulle bli utan vård. Arbetsgivaren fastställer i efterskott de timmar som överstiger jourplanen.

Ovan nämnda grundersättningar betalas också till deltidsanställda läkare, till legitimerade läkare som saknar särskild allmänläkarutbildning, till tandläkare med begränsad legitimation och till medicine och odontologie studerande.

För husläkare, vilkas ordinarie arbetstid inte har fastställts i avtalet, betalas ersättningar för jour som beordrats utöver den normala dagtidsverksamheten, dvs. i allmänhet tidigast från kl. 16.00 framåt till följande morgon kl. 8.00 eller under veckoslut.

Vid fri jour kan arbetsgivaren ge läkaren möjlighet att vistas på arbetsplatsen eller i dess omedelbara närhet om läkaren inte hinner ta sig från sin normala bostad till arbetsplatsen inom den förutsatta tiden. Det innebär dock inte att den fria jousen därmed blir arbetsplatsjour, utan ersättningarna betalas enligt ersättningarna för fri jour.

Protokollsanteckning

Om den grundersättning för jour som betalas till tjänsteinnehavaren enligt det kommunala tjänstekollektivavtalet för läkare 2007–2009 har varit större än den grundersättning för

25.11.2013

jour som anges i mom. 6, ska till tjänsteinnehavaren betalas minst en grundersättning enligt ovan nämnda avtal så länge som tjänsteinnehavarens anställning fortsätter utan avbrott i samma eller motsvarande tjänst och tjänsteinnehavaren har jour i samma eller motsvarande jourbefattning.

mom. 3 Arbetad tid som underskrider en timme

Om den arbetade tiden under fri jour underskrider en timme betalas ersättningen för arbetad tid enligt mom. 1 ändå för en timme. Om det i en och samma timme ingår flera pass arbetad tid som är kortare än en timme eller utöver arbetad tid också telefonkonsultation, betalas för dessa sammanlagt ersättning för högst en timme. Samma timme innebär tiden från den arbetade tidens början och framåt i kronologisk ordning.

mom. 4 Telefonkonsultation eller annan distanskonsultation i samband med jour

Tid som använts för telefonkonsultation eller annan distanskonsultation i samband med jour betraktas som arbetad tid. För telefon- eller distanskonsultation under fri jour och avvikande arbetsplatsjour ges en ersättning som motsvarar den tid som använts för konsultationen, såvida inte läkaren för samma timme får högst en timmes ersättning enligt ovan.

Med telefonkonsultation och annan distanskonsultation i samband med jour avses överläggningar och anvisningar om vården av en patient, antingen mellan den jourhavande läkaren och en annan jourhavande läkare vid samma sjukhus (i allmänhet s.k. primär- eller bakjourhavande) eller med den person bland vårdpersonalen som närmast är ansvarig för vården av patienten när läkaren inte är på plats, eller med en jourhavande läkare vid ett annat sjukhus eller en hälsocentral.

Ersättning för telefonkonsultation eller annan distanskonsultation betalas inte om läkaren enbart kallas till sjukhuset eller om läkaren, efter att eventuellt ha gett vårdföreskrifter, med anledning av telefonsamtalet beger sig till sjukhuset.

Tillämpningsanvisning

Det bör finnas en tillförlitlig utredning om telefonkonsultationen eller distanskonsultationen (datum, klockslag, namnet på den som begärde konsultation samt konsultationens orsak och längd). För telefon- och annan distanskonsultation ges ersättning för den tid som läkaren använt till att studera journalhandlingarna och till att skriva ner och/eller ge vårdanvisningar (om det tagit t.ex. 16 minuter antecknas denna tid som konsultationens längd och ersättning ges för 16 minuter).

25.11.2013

mom. 5 Resekostnadsersättning till jourhavande läkare

Till en jourhavande läkare som har arbetsplatsjour betalas inte ersättning för resekostnader som föranleds av resor mellan jourplatsen och bostaden (är arbetsresa). Om en sådan arbetsresa är längre än läkarens normala arbetsresa till den plats där läkaren arbetar permanent, betalas ersättning för de extra kostnaderna (AKTA bilaga 16 § 2 mom. 2). Hembesök och andra besök av den som har arbetsplatsjour är tjänsteförrättningsresor, som ersätts enligt bilaga 16 i AKTA.

Om en jourhavande läkare under fri jour blir tvungen att till följd av sina tjänsteuppgifter bege sig till hälsocentralen/sjukhuset, ersätts rimliga resekostnader (vanligen egen bil eller eventuellt taxi) från den ordinarie bostaden eller hemmet till arbetsplatsen och tillbaka. För resa under jour från en fritidsbostad till arbetsplatsen och tillbaka betalas ersättning högst som från den egentliga bostaden eller hemmet.

På basis av AKTA bilaga 16 § 6 mom. 2 betalas till jourhavande läkare vid en hälsocentral dagtraktamente för tjänsteförrättningsresa i anslutning till jourtjänstgöring,

om

- läkaren under ett jourskift som en myndighet beordrat måste övernatta någon annanstans än i sin bostad
- tjänsteförrättningsresan sträcker sig längre än 15 km från läkarens bostad och tjänsteställe
- förutsättningarna för betalning av dagtraktamente uppfylls i övrigt.

Om jourplatsen för en hälsocentralläkare samtidigt är den plats där läkaren huvudsakligen utövar sin tjänst (huvudsakligt tjänsteställe), betalas inget dagtraktamente. Som ett här avsett huvudsakligt tjänsteställe betraktas också en jourplats där läkaren i medeltal arbetar över 15 % (ca en arbetsdag) av sin ordinarie arbetstid.

§ 17 Mertids- och övertidsarbete

mom. 1 Inga ändringar

mom. 2 Inga ändringar

mom. 3 Definition av och ersättning för annat övertidsarbete

Annat övertidsarbete som ska ersättas är sådant arbete som utförs på arbetsgivarens initiativ och som överskrider följande antal timmar och som inte är sådant kliniskt mertidsarbete som avses i mom. 1 ovan eller sådan jour som avses i § 15: 38 timmar 15 minuter x antalet veckor i den arbetsperiod som tillämpas på tjänsteinnehavaren. Som övertidsersättning betalas per över-

25.11.2013

tidstimme en med 50 % förhöjd timlön eller ges ledighet med motsvarande förhöjning.

Tillämpningsanvisning

När det gäller sådant kliniskt mertidsarbete som det finns särskilda bestämmelser om i bilagorna, bestäms ersättningarna för mertidsarbete och övertidsarbete uteslutande utgående från dessa bestämmelser i bilagorna. Det har ingen betydelse att arbetstiden då eventuellt överskrider den i mom. 3 angivna övertidströskeln. På motsvarande sätt betalas till den som beordrats jour **enbart de jourersättningar som anges i tabellen i § 16 mom. 1 och i bilaga 2 i fråga om tandläkare vid hälsocentraler** oberoende av om den arbetade tiden under juren blir sådant mertids- eller övertidsarbete som avses i denna paragraf. Vid betalning av arbetstidsersättningar behandlas alltså mertidsarbete och jour som avses i bilagorna separat från s.k. annat mertids- och övertidsarbete som avses i denna paragraf.

I läkaravtalet finns inga bestämmelser om sjukhusläkarnas s.k. kliniska mertidsarbete. Också för sjukhusläkare med full arbetstid kan arbetstidsersättningar för s.k. kliniskt mertidsarbete avtalas lokalt i avvikelser från arbetstidsbestämmelserna i läkaravtalet, t.ex. när en läkare utöver sin ordinarie arbetstid utför sådant patientarbete vid sjukhus eller på någon annan plats som arbetsgivaren bestämt (t.ex. vid en hälsocentral) och på förhand har planerats i den arbetsskiftsförteckning som arbetsgivaren godkänt.

Den lokala arbetsgivaren beslutar om behovet och ordnandet av kliniskt mertidsarbete och för det kliniska arbetet utarbetas en plan, av vilken bl.a. ska framgå vilka undersökningar och behandlingar som ska utföras som kliniskt arbete, mängden åtgärder och en kostnadsberäkning. Respektive läkare som deltar i detta arbete ska godkänna planen och förbinda sig att genomföra den. Ersättningarna bestäms efter lokala förhållanden och vid behov för enskilda läkare, t.ex. som åtgärdsarvoden eller som helhetsarvoden för ett visst antal åtgärder. I lokalt avtalade ersättningar ingår alla arbetstidsersättningar som betalas till läkare för arbetet och utöver detta betalas inte sådana arbetstidsersättningar som bestämts i läkaravtalet.

25.11.2013

IV VILOTIDER

§ 22 Ledig dag efter **arbetsplatsjour**

Arbetsgivaren ska se till att läkarna får en tillräcklig vilotid efter jourskift innan arbetet börjar följande dag.

Arbetsdagen efter **arbetsplatsjour** (jour från kvällen till morgonen) ska helt eller delvis planeras som ledig t.ex. genom jourersättning i ledig tid så att den ordinarie arbetstiden under arbetsdagen i fråga är högst den tid som eventuellt behövs för byte av arbetsuppgifter (0,5–2 timmar), om inte verksamheten inom primärvården/den specialiserade sjukvården absolut förutsätter något annat.

För en läkare som haft **arbetsplatsjour** vid en hälsocentral under en del av dygnet kan en kortare arbetstid än normalt (t.ex. 4 timmar) planeras för följande arbetsdag.

Tillämpningsanvisning

Bestämmelserna ovan har tagits med i avtalet av arbetarskydds- och patientsäkerhetsskäl. Avsikten med bestämmelsen har varit att förkorta oavbrutna arbetspass. Vid planering och genomförande av arbets- och joursystemen bör man även i övrigt undvika att oavbrutna arbetspass blir oskäligt långa och medför oskälig bundenhet till arbetet med beaktande av den belastning som arbetsdagen och jourtiden medför. Den belastning som på varandra följande arbets- och jourskift orsakar kan minskas genom att man fördelar arbetspass, ledig tid och olika former av jour enligt en rytm som lokalt anses ändamålsenlig, varvid man kan använda jourersättning i form av ledighet, andra intjänade ledigheter och olika slags arbetsarrangemang som t.ex. arbets- och jourskift av olika längd, spridda arbetstider och kombinationer av alla dessa faktorer (se även tillämpningsanvisningarna för § 16, 21 och 23 i den allmänna delen och tillämpningsbilaga 1 till den allmänna delen).

TILLÄMPNINGSBILAGA 1 TILL DEN ALLMÄNNA DELEN

6.1.3 Intyg och utlåtanden

I arbetsskiftförteckningen reserveras inte separat tid för utskrivning av intyg under patientbesök. Vid behov reserveras i arbetsskiftförteckningen **tillräckligt med tid** för omfattande och tidskrävande utlåtanden och intyg (gäller också intyg och utlåtanden om patienter som undersökts på annan tid än under ordinarie arbetstid).

6.1.4 Överläggningar och sammanträden

Arbetsplatsutbildning och överläggningar antecknas i arbetsskiftförteckningen.

Sammanträden eller överläggningar som bestämts av en myndighet och som äger rum före kl. 16 räknas till den ordinarie arbetstiden, däremot inte sammanträden som äger rum efter kl. 16, eftersom tjänsteinnehavaren för dessa sammanträden får **engångsarvode enligt AKTA kap. II § 14 mom. 2**. Sam-

25.11.2013

manträden på grund av förtroendeuppdrag och externa sakkunniguppdrag räknas inte till den ordinarie arbetstiden.

7. Akutläkare

Specialister i akutsjukvård (akutläkare) arbetar under alla tider på dygnet vid jourenheter. En faktor som ökar akutläkarnas arbetsbelastning och bundenhet till arbetet är att andelen arbete som utförs under obekvämt arbetstid är större än genomsnittet.

När akutläkarnas arbetsskiftsförteckning görs upp bör man se till att det också ingår dagarbete i arbetstiden.

Akutläkarnas arbetsskiftsförteckningar kan utarbetas till exempel så att en del av jourersättningarna ges som jourledighet.

BILAGA 1 LÄKARE VID HÄLSOCENTRALER

§ 1 a Lönesättningen från 1.3.2014

Läkarens tjänstebeteckning/uppgift	Husläkare Grundlön, €	Andra än husläkare Grundlön, €
1 Överläkare/läkare i motsvarande ställning Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften L1VV2001 / L1TK2000	4 283,31	4 895,37
2 Specialläkare/hälsocentralläkare med specialisträt- tigheter Hälsocentralläkaren har specialisträttigheter lämpliga för uppgiften L1VV3001 / L1TK5100	3 430,99	4 316,04
3 Övriga hälsocentralläkare 3.1 Legitimerad läkare som har genomgått särskild all- mänläkarutbildning eller som i sammanlagt minst 3 år har utövat läkaryrket i en tjänst/uppgift som kräver legitimering L1VV3002 / L1TK5200	2 887,94	3 637,31

25.11.2013

Läkarens tjänstebeteckning/uppgift	Husläkare Grundlön, €	Andra än husläkare Grundlön, €
I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad läkare. 3.2 Legitimerad läkare L1VV4000 / L1TK6100	2 768,75	3 168,50
4 Medicine studerande Medicine studerande, grundlönen är oberoende av vilken läkartjänst/läkaruppgift som den studerande sköter L1TK6200	–	2 487,46

§ 1 b Lönesättningen från 1.1.2015

Läkarens tjänstebeteckning/uppgift	Husläkare Grundlön, €	Andra än husläkare Grundlön, €
1 Överläkare/läkare i motsvarande ställning Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften L1VV2001 / L1TK2000	4 296,16	4 910,06
2 Specialläkare/hälsocentralläkare med specialisträttigheter Hälsocentralläkaren har specialisträttigheter lämpliga för uppgiften L1VV3001 / L1TK5100	3 441,28	4 328,99
3 Övriga hälsocentralläkare 3.1 Legitimerad läkare som har genomgått särskild allmänläkarutbildning eller som i sammanlagt minst 3 år har utövat läkaryrket i en tjänst/uppgift som kräver legitimering		

25.11.2013

Läkarens tjänstebeteckning/uppgift	Husläkare Grundlön, €	Andra än husläkare Grundlön, €
L1VV3002 / L1TK5200 I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad läkare. 3.2 Legitimerad läkare	2 896,60	3 648,22
L1VV4000 / L1TK6100	2 777,06	3 178,01
4 Medicine studerande Medicine studerande, grundlönen är oberoende av vilken läkartjänst/läkaruppgift som den studerande sköter		
L1TK6200	–	2 494,92

Tillämpningsanvisning

- 1 Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och chefer

Chefsläkare står utanför lönesättningen. En hälsocentralläkare som förordnats till ansvarig läkare står utanför lönesättningen från det att förordnandet börjar gälla till dess att det upphör, varefter läkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.

Syftet är att lönen för alla chefer ska stå i rätt proportion till arbetets svårighetsgrad, mängden uppgifter och arbetsresultatet och också i rätt proportion till de underställdas löner. Se punkt 3.3 Chefställning i tillämpningsanvisningen för § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

En så rättvis lönebildning som möjligt främjar måluppfyllelsen vad gäller gott ledarskap och framgång för hela enheten.

När den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och cheferna bestäms ska man utöver § 7, 8 och 9 i lönekapitlet i AKTA med tillämpningsanvisningar beakta sådana faktorer som påverkar arbetets svårighetsgrad och mängd, t.ex. befolkningsunderlaget, nya skyldigheter eller ansvar som uppstår då en ny verksamhetshelhet har bildats av motsvarande enheter i olika kommuner, liksom också att överläkare utöver ledningsuppgiften deltar i patientarbete under ordinarie arbetstid dagtid och att specialiserade sjukvårdstjänster tillhandahålls, om det kan anses befogat med tanke på verksamheten som helhet.

25.11.2013

2 Överläkare/läkare i motsvarande ställning

Inga ändringar

3 Läkare som ansvarar för en delfunktion

Inga ändringar

4 Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för husläkare

En husläkares uppgiftsrelaterade lön utgör ersättning för bl.a. förebyggande arbete eller andra motsvarande tjänster som ansvarsbefolkningen behöver, administrativa uppgifter m.m. Vid bestämning och justering av en husläkares uppgiftsrelaterade lön beaktas arbetets svårighetsgrad och mängd enligt § 9 i lönekapitlet i AKTA (se också tillämpningsanvisningen för § 5 i den allmänna delen i detta avtal).

Vid övergång till husläkarsystemet bestäms varje läkares uppgiftsrelaterade lön på nytt inom ramen för denna bilaga, med beaktande av ovan nämnda bestämmelser i AKTA.

5 Förändringar i uppgifterna och arbetsfördelningen

Inga ändringar

§ 2 Befolkningsdelen i en husläkares lön

Befolkningsdelens belopp bestäms enligt storleken på och sammansättningen av läkares basansvarsbefolkning enligt § 3 mom. 1 punkt 2 i allmänna delen i detta avtal. Befolkningsdelen är

1,87–2,21 €/mån från **1.3.2014**

1,88–2,22 €/mån från 1.1.2015

för varje person som hör till husläkares basansvarsbefolkning.

Storleken på läkares ansvarsbefolkning och basansvarsbefolkning justeras årligen.

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

§ 3 Åtgärdsarvoden

mom. 1 Inga ändringar

mom. 2 Tabell över åtgärdsersättningar från **1.3.2014**

25.11.2013

Arvoden och ersättningar	Ordinarie arbetstid/dagtid för husläkare	Kliniskt mer-tidsarbete (ej husläkare)	Arbets-platsjour	Avvikande arbetsplats-jour och fri jour
Åtgärdsgrupper	€	€	€	€
R 0	2,65	3,00	2,65	3,00
R I, RU I, RR I	7,19	8,13	7,19	8,13
R II, RU II, RR II	10,85	13,44	10,85	13,44
R III, RR III	26,53	30,46	26,53	30,46

mom. 3 Inga ändringar

§ 4 Besöksarvoden

mom. 1 Besöksarvoden för husläkares mottagning

Till husläkare betalas för mottagning under dagtid (ej jourtid) besöksarvoden enligt tabellen nedan.

Besöksarvoden från **1.3.2014**

Arvoden och ersättningar	Husläkare (ej jourtid)
Besöksarvoden	€
Patient som hör till basansvarsbefolkningen besöker sin husläkare	–
Patient som hör till basansvarsbefolkningen besöker någon annan husläkare än sin egen 1) då patientens husläkare har semester, jourledigt, tjänstledigt eller deltar i utbildning som arbetsgivaren anvisat 2) vid någon annan tidpunkt	1) 5,26–6,24 2) –
Patient som inte hör till basansvarsbefolkningen besöker husläkaren	5,26–6,24
Separat besök av läkare hos patient, sträckan mellan läkarmottagningen och patientens hem är a) högst fem kilometer b) mer än fem kilometer	a) 14,48 b) 20,83

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

- 1 Inga ändringar
- 2 Inga ändringar
- 3 Inga ändringar
- 4 Inga ändringar
- 5 Inga ändringar

mom. 2 Besöksarvoden under kliniskt mertidsarbete och jour

Från 1.3.2014 betalas för varje patient som en läkare behandlar under jourtid eller som en läkare med full arbetstid (ej husläkare) behandlar under kliniskt mertidsarbete besöksarvode enligt gällande ersättningstabell i § 5 mom. 1 nedan. **Från 1.1.2015 betalas under kliniskt mertidsarbete besöksarvode enligt ersättningstabellen i § 5 mom. 2.**

25.11.2013

§ 5 Besöksarvoden under kliniskt mertidsarbete och jour

mom. 1 Ersättningstabell från 1.3.2014

Arvoden och ersättningar	Kliniskt mertidsarbete (ej husläkare)	Arbetsplatsjour	Fri jour och avvikande arbetsplatsjour
Besöksarvoden	€	€	€
Patientbesök hos läkaren a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	10,41	a) 8,25 b) 7,30	a) 9,33 b) 7,88
Separat besök av läkare hos patient (hembesök) a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	12,78	a) 15,74 b) 11,85	a) 17,30 b) 13,29
Vårdavdelningsbesök på en hälsocentrals vårdavdelning, ett sjukhus eller vid en vårdinrättning. Avståndet från den plats där den jourhavande läkaren har arbetsplatsjour eller från läkarens bostad om läkaren har fri jour 1) mindre än en kilometer 1a) nattetid och under veckoslut 1b) vid någon annan tidpunkt 2) mer än en kilometer a) nattetid och under veckoslut a1) för följande patienter/samma besök b) under någon annan jourtid b1) för följande patienter/samma besök		1a) 8,25 1b) 7,30 2a) 15,74 2a1) 8,25 2b) 11,85 2b1) 7,30	1a) 9,33 1b) 7,88 2a) 17,30 2a1) 9,33 2b) 13,29 2b1) 7,88
Separat besök av jourhavande med fri jour på hälsocentralen, dess vårdavdelning, ett sjukhus eller vid en vårdinrättning 1) före kl. 22.00 1a) under veckoslut 1b) vid någon annan tidpunkt 2) mellan kl. 22.00 och 8.00 2a) för första patienten under besöket 2b) för följande patienter/samma besök			1a) 9,33 1b) 7,88 2a) 17,30 2b) 9,33

25.11.2013

Arvoden och ersättningar	Kliniskt mertidsarbete (ej husläkare)	Arbetsplatsjour	Fri jour och avvikande arbetsplatsjour
Besöksarvoden	€	€	€
Över 45 minuter långt patientbesök plus tilllägg för varje påbörjad kvartstimme; vid hembesök inräknas restiden i besökstiden a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	4,38		a) 5,33 b) 4,56

mom. 2 Ersättningstabell från 1.1.2015

Arvoden och ersättningar	Kliniskt mertidsarbete (ej husläkare)
Besöksarvoden	€
Patientbesök hos läkaren a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	10,41
Separat besök av läkare hos patient (hembesök) a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	12,78
Över 45 minuter långt patientbesök plus tilllägg för varje påbörjad kvartstimme; vid hembesök inräknas restiden i besökstiden a) nattetid och under veckoslut b) vid någon annan tidpunkt	4,38

mom. 3 Besöksarvoden under kliniskt mertidsarbete för läkare som arbetar deltid (ej husläkare)

Till en läkare som arbetar deltid betalas för kliniskt mertidsarbete som överstiger läkarens ordinarie arbetstid (deltiden) 50 % av besöksarvodena under kliniskt mertidsarbete i ersättningstabellen i mom. 1 tills den deltidsarbetande läkarens ordinarie arbetstid och kliniska mertidsarbetstid sammanlagt överstiger en heltidsarbetande läkares ordinarie arbetstid.

25.11.2013

Anmärkning

Ersättningarna för arbetsplatsjour bestäms från 1.1.2015 enligt § 16 mom. 1 i den allmänna delen.

Grundersättningarna för fri jour och **avvikande** arbetsplatsjour bestäms enligt § 16 mom. 2 i den allmänna delen i detta avtal **och ersättningar för arbetad tid enligt § 16 mom. 1 fr.o.m. 1.1.2015.**

Se närmare protokollsanteckningen i § 15 i den allmänna delen.

BILAGA 2 TANDÄKARE VID HÄLSOCENTRALER

§ 1 a Lönesättning från 1.3.2014

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
<p>1 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning Tandläkaren förutsätts ha specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L2TH2000</p>	4 330,52
<p>2 Specialtandläkare/hälsocentraltandläkare med specialtandläkar- rättigheter Hälsocentraltandläkaren har specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L2TH5100</p>	3 983,82
<p>3 Övriga hälsocentraltandläkare Hälsocentraltandläkaren förutsätts ha rättighet att verka som legi- timerad tandläkare L2TH5200</p>	3 334,74
<p>4 Övriga tandläkare 4.1 Tandläkare med begränsad legitimation, grundlönen är obero- ende av vilken tandläkartjänst/tandläkaruppgift tandläkaren skö- ter L2TH6100</p>	2 413,01

25.11.2013

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
4.2 Odontologie studerande, grundlönen är oberoende av vilken tandläkartjänst/tandläkaruppgift den studerande sköter L2TH6200	2 083,24

§ 1 b Lönesättning från 1.1.2015

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
1 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning Tandläkaren förutsätts ha specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L2TH2000	4 365,60
2 Specialtandläkare/hälsocentraltandläkare med specialtandläkarrättigheter Hälsocentraltandläkaren har specialtandläkarrättigheter lämpliga för uppgiften L2TH5100	4 016,09
3 Övriga hälsocentraltandläkare Hälsocentraltandläkaren förutsätts ha rättighet att verka som legitimerad tandläkare L2TH5200	3 361,75
4 Övriga tandläkare 4.1 Tandläkare med begränsad legitimation, grundlönen är oberoende av vilken tandläkartjänst/tandläkaruppgift tandläkaren sköter L2TH6100	2 432,56

25.11.2013

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
4.2 Odontologie studerande, grundlönen är oberoende av vilken tandläkartjänst/tandläkaruppgift den studerande sköter L2TH6200	2 100,11

Tillämpningsanvisning

- 1 Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och chefer

Ledande tandläkare står utanför lönesättningen. En hälsocentraltandläkare som förordnats till ansvarig tandläkare står utanför lönesättningen från det att förordnandet börjar gälla till dess att det upphör, varefter tandläkarens lön bestäms på nytt enligt den ändrade grunden.

En person i chefsställning bör ha högre lön än de underställda, om det inte finns någon särskild grundad anledning att avvika från detta. **Vid en jämförelse av lönerna beaktas utöver chefens och de underställdas uppgiftsrelaterade löner också åtgärdsarvodena som betalas under ordinarie arbetstid.** Syftet är att lönen för alla chefer ska stå i rätt proportion till arbetets svårighetsgrad, mängden uppgifter och arbetsresultatet. Se punkt 3.3 Chefställning i tillämpningsanvisningen för § 9 mom. 1 i lönekapitlet i AKTA.

När den uppgiftsrelaterade lönen för ledningen och cheferna bestäms ska man utöver § 7, 8 och 9 i lönekapitlet i AKTA med tillämpningsanvisningar beakta sådana faktorer som påverkar arbetets svårighetsgrad och mängd, t.ex. befolkningsunderlaget eller nya skyldigheter och ansvar som uppstår då en ny verksamhetsenhet har bildats av motsvarande enheter i olika kommuner.

En så rättvis lönebildning som möjligt främjar måluppfyllelsen vad gäller gott ledarskap och framgång för hela enheten.

- 2 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning

Inga ändringar

- 3 Tandläkare som ansvarar för en delfunktion

Inga ändringar

- 4 Bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen för bl.a. ortodonter

Inga ändringar

- 5 Tandläkare med undervisnings- och handledningsuppgifter

25.11.2013

Vid bestämningen av lönen för dem som har undervisnings- och handledningsuppgifter bör beaktas vilken inverkan undervisnings- och handledningsuppgiften har på arbetets svårighetsgrad. **Vid bestämning av lönen ska åtgärdsarvoden som betalas för ordinarie arbetstid beaktas.** En så rättvis lönebildning som möjligt främjar kvaliteten på undervisningen och handledningen.

Tandläkare med undervisnings- och handledningsuppgifter avser tandläkare som undervisar/handleder personer som avlägger odontologie licentiatexamen, ST-tandläkare, personer som fullgör praktisk tjänstgöring och personer som genomgår fördjupad praktik.

Hur tutorverksamhet inverkar på den uppgiftsrelaterade lönen eller det individuella tillägget, se tillämpningsanvisningen för § 11 i LÅKTA:s allmänna del.

Exempel

Exempelvis i fråga om handledning i fördjupad praktik är utgångspunkten att handledningsuppgiftens inverkan på lönen bedöms i arbetsvärderingen och att den således beaktas i den uppgiftsrelaterade lönen. Vid bestämning av lönen ska dessutom åtgärdsarvoden som betalas för ordinarie arbetstid beaktas. Om handledningsuppgiften är tidsbegränsad, betalas uppgiftstillägg för denna tid.

§ 2 Åtgärdsarvoden

För åtgärder som nämns i åtgärds katalogen för tandläkare vid hälsocentraler betalas åtgärdsarvoden enligt ersättningstabellen till tandläkare när åtgärderna utförs under ordinarie arbetstid eller jourtid och till tandläkare som arbetar full arbetstid när åtgärderna utförs som kliniskt mertidsarbete.

25.11.2013

Åtgärdsarvoden från 1.3.2014

Arvoden och ersättningar	Ordinarie arbetstid		Kliniskt mertidsarbete	Jour	Förstahjälpsbesök
Åtgärdsarvoden		Över 30 tim./v. eller i snitt över 30 tim./v., vardagar efter kl. 18.00 och under veckoslut*			
Åtgärdsgrupper	€	€	€	€	€
TKHL 2	2,06	3,77	3,77	3,77	3,77
TKHL 3	3,91	6,90	6,90	6,90	6,90
TKHL 4	4,97	6,90	6,90	6,90	6,90
TKHL 4 B	8,22	11,40	11,40	11,40	11,40
TKHL 5	11,37	15,54	15,54	15,54	15,54
TKHL 6	16,41	20,33	20,33	20,33	20,33
TKHL 7	27,73	34,38	34,38	34,38	34,38
Tandläkare som ensam utför kliniskt mottagningsarbete (utan assisterande personal)	Ovan nämnda åtgärdsarvoden höjda med 30 %				

* Se definition på veckoslut i tillämpningsanvisningen för § 3.

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

§ 3 Besöksarvoden

För varje patient som en tandläkare behandlar under jourtid eller som en tandläkare med full arbetstid behandlar under kliniskt mertidsarbete betalas besöksarvode enligt ersättningstabellen.

25.11.2013

Besöksarvoden från 1.3.2014

Arvoden och ersättningar	Kliniskt mertidsarbete	Jour	Första-hjälpsbesök
Besöksarvoden	€	€	€
Patientbesök hos tandläkaren			
a) under veckoslut	a) 9,71	a) 9,71	
b) vid någon annan tidpunkt	b) 9,71	b) 4,41	
Separat besök av tandläkare hos patient			
a) under veckoslut	a) 12,36	a) 21,18	
b) vid någon annan tidpunkt	b) 12,36	b) 15,89	
Besök som tandläkaren gör på hälsocentral eller annan vårdplats under sin lediga tid för att ge akut vård			
a) under veckoslut			a) 21,18
a1) för följande patienter/samma besök			a1) 9,71
b) under någon annan jourtid			b) 15,89
b1) för följande patienter/samma besök			b1) 4,41
Separat besök av tandläkare hos patient, då besöket varar över 45 minuter. Tillägg för varje påbörjad kvartstimme. (i besökstiden inräknas restiden enligt snabbaste rutt)			
a) under veckoslut	a) 4,06	a) 5,13	a) 5,13
b) vid någon annan tidpunkt	b) 4,06	b) 4,06	b) 4,06
Tandläkare som ensam utför kliniskt mottagningsarbete (utan assisterande personal)	Ovan nämnda besöksarvoden höjda med 30 %.		

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

§ 5 Ersättningar för **arbetsplatsjour**

För varje jourtimme under **arbetsplatsjour** betalas oförhöjd timlön eller ges en timme ledighet under ordinarie arbetstid.

Tillämpningsanvisning

Se tillämpningsanvisningen för **§ 16 mom. 2** samt **§ 22 och 23** i den allmänna delen.

Anmärkning

Grundersättningarna för fri jour bestäms enligt **§ 16 mom. 2** i den allmänna delen i detta avtal.

Protokollsanteckning

Inga ändringar

BILAGA 3 SJUKHUSLÄKARE

§ 1 a Lönesättning från **1.3.2014**

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
1 Överläkare/läkare i motsvarande ställning Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften	
1.1 Överläkare, förvaltningsöverläkare, avdelningsöverläkare vid universitetssjukhus L3SL1100	5 571,42
1.2 Övriga överläkare och biträdande överläkare/läkare i motsvarande ställning L3SL1200	5 060,76
2 Specialläkare, avdelningsläkare Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften	

25.11.2013

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
L3SL3000 Bestämmelsen tillämpas även på en specialläkare som specialiserar sig i en annan specialitet i det fall att de specialisträttigheter som läkaren har från tidigare är till väsentlig nytta i den nuvarande tjänsten.	4 461,59
3.1 En legitimerad läkare som i sammanlagt minst 3 år har utövat läkaryrket i en tjänst/uppgift som kräver legitimering I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad läkare.	
L3SL4103	3 757,02
3.2 Legitimerad läkare	
L3SL4100	3 279,66
4 Medicine studerande Grundlön, oberoende av den läkartjänst/läkaruppgift som den studerande sköter	
L3SL5000	2 446,08

§ 1 b Lönesättning från 1.1.2015

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
1 Överläkare/läkare i motsvarande ställning Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften	
1.1 Överläkare, förvaltningsöverläkare, avdelningsöverläkare vid universitetssjukhus	
L3SL1100	5 588,13
1.2 Övriga överläkare och biträdande överläkare/läkare i motsvarande ställning	
L3SL1200	5 075,94

25.11.2013

Tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
<p>2 Specialläkare, avdelningsläkare Läkaren förutsätts ha specialisträttigheter lämpliga för uppgiften</p> <p>L3SL3000</p> <p>Bestämmelsen tillämpas även på en specialläkare som specialiserar sig i en annan specialitet i det fall att de specialisträttigheter som läkaren har från tidigare är till väsentlig nytta i den nuvarande tjänsten.</p>	4 474,97
<p>3.1 En legitimerad läkare som i sammanlagt minst 3 år har utövat läkaryrket i en tjänst/uppgift som kräver legitimering</p> <p>I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad läkare.</p> <p>L3SL4103</p>	3 768,29
<p>3.2 Legitimerad läkare</p> <p>L3SL4100</p>	3 289,50
<p>4 Medicine studerande Grundlön, oberoende av den läkartjänst/läkaruppgift som den studerande sköter</p> <p>L3SL5000</p>	2 453,42

Tillämpningsanvisning

I fråga om tillämpningen av lönesättningen, se tillämpningsanvisning 1 för § 1 i bilaga 1.

1 Anställda utanför lönesättningen

Inga ändringar

2 Överläkare/läkare i motsvarande ställning

Inga ändringar

25.11.2013

- § 3 Ersättning för **arbetsplatsjour** samt för arbetad tid under **avvikande** arbetsplatsjour och fri jour

Anmärkning

Ersättningarna för **arbetsplatsjour** bestäms från **1.1.2015** enligt § 16 mom. 1 i den allmänna delen.

Grundersättningarna för **fri jour** och **avvikande** arbetsplatsjour bestäms enligt **§ 16 mom. 2** i den allmänna delen i detta avtal **och ersättningarna för arbetad tid enligt § 16 mom. 1 fr.o.m. 1.1.2015.**

Se närmare protokollsanteckningen i § 15 i den allmänna delen.

III ANSTÄLLNINGSVILLKOR FÖR INNEHAVARE AV BITJÄNST

- § 4 Anställningsvillkor för innehavare av bitjänst vid universitetssjukhus

Inga ändringar

Protokollsanteckning

Inga ändringar

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

- mom. 1 Grundlön
Inga ändringar
- mom. 2 Arbetserfarenhetstillägg
Inga ändringar
- mom. 3 Individuellt tillägg och uppgiftstillägg
Inga ändringar
- mom. 4 Jourersättning

Jourersättningen för innehavare av bitjänst fastställs enligt **§ 16 mom. 1 och 2 i den allmänna delen**, likväl så att såsom månadslön och ordinarie lön som avses i bestämmelserna om ersättning betraktas en ansvarig sjukhusläkares månadslön och ordinarie lön. Vid ersättning för arbetad tid under jour beaktas endast den tid som har använts för sjukhusläkaruppgifter. När arbetad tid under jour ersätts i ledig tid, ges den lediga tiden i form av veckolånga ledigheter. Från läkares arvode dras då av en motsvarande andel, dvs. per vecka avdras arvodets belopp dividerat med 4,3.

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

mom. 5 Semester och sjuk-, moderskaps- och faderskapsledighet

Inga ändringar

BILAGA 4 SJUKHUSTANDLÄKARE

§ 1 a Lönesättning från 1.3.2014

Sjukhustandläkarens tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
1 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning vid universitetssjukhus Tandläkaren förutsätts ha specialtandläkar-/specialistläkarrättigheter lämpliga för uppgifterna i punkt 1–3 L4SH1000	5 571,42
2 Övriga övertandläkare och biträdande övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning L4SH2000	5 060,76
3 Specialtandläkare L4SH5000	4 461,59
4 ST-tandläkare/läkartandläkare 4.1 En legitimerad tandläkare som i sammanlagt minst 3 år har utövat tandläkaryrket i en tjänst/uppgift som kräver legitimering I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad tandläkare. L4SH7003 4.2 Legitimerad tandläkare L4SH7000	3 757,02 3 279,66

25.11.2013

§ 1 b Lönesättning från 1.1.2015

Sjukhustandläkarens tjänstebeteckning/uppgift	Grundlön €/mån.
1 Övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning vid universitetssjukhus Tandläkaren förutsätts ha specialtandläkar-/specialistläkarrättigheter lämpliga för uppgifterna i punkt 1–3 L4SH1000	5 588,13
2 Övriga övertandläkare och biträdande övertandläkare/tandläkare i motsvarande ställning L4SH2000	5 075,94
3 Specialtandläkare L4SH5000	4 474,97
4 ST-tandläkare/läkartandläkare 4.1 En legitimerad tandläkare som i sammanlagt minst 3 år har utövat tandläkaryrket i en tjänst/uppgift som kräver legitimering I fråga om arbetserfarenhetstillägg tillämpas AKTA kap. II § 12. För tillägget godkänns som anställning endast arbete som legitimerad tandläkare. L4SH7003	3 768,29
4.2 Legitimerad tandläkare L4SH7000	3 289,50

Tillämpningsanvisning

I fråga om tillämpningen av lönesättningen, se **tillämpningsanvisningarna 1 och 2 för § 1 i bilaga 2 och tillämpningsanvisningen för § 1 i bilaga 3.**

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

§ 2 Åtgärdsarvoden under ordinarie arbetstid och kliniskt mertidsarbete

Till sjukhustandläkare i huvudtjänst betalas åtgärdsarvode för varje åtgärd som nämns i åtgärds katalogen för sjukhustandläkare:

25.11.2013

mom. 1 Ersättningstabell från 1.3.2014

Åtgärdsgrupp	Ordinarie arbetstid		Kliniskt mertidsarbete
	Legitimerad tandläkare	Tandläkare med specialtandläkarrättigheter	Heltidsarbetande tandläkare med specialtandläkarrättigheter
	Arvode, €	Arvode, €	Arvode, €
SHL 1	–	–	3,07
SHL 2	–	–	8,01
SHL 3	–	–	9,38
SHL 4	0,85	1,76	13,81
SHL 5	1,02	2,12	18,08
SHL 6	1,28	2,65	27,45
SHL 7	1,70	3,53	27,45
SHL 8	2,53	5,07	48,66
SHL 9	3,04	6,08	50,69
SHL 10	3,55	7,10	55,76
SHL 11	5,07	10,64	65,90
SHL 12	7,30	15,21	89,21
SHL 13	9,23	19,26	–
SHL 14	11,46	24,33	–
SHL 15	16,22	30,41	–
SHL 16	25,58	53,01	–

25.11.2013

mom. 2 Ersättningstabell från 1.1.2015

Åtgärdsgrupp	Ordinarie arbetstid		Kliniskt mertidsarbete
	Legitimerad tandläkare	Tandläkare med specialtandläkarrättigheter	Heltidsarbetande tandläkare med specialtandläkarrättigheter
	Arvode, €	Arvode, €	Arvode, €
SHL 1	–	–	3,08
SHL 2	–	–	8,03
SHL 3	–	–	9,41
SHL 4	0,85	1,77	13,85
SHL 5	1,02	2,13	18,13
SHL 6	1,28	2,66	27,53
SHL 7	1,71	3,54	27,53
SHL 8	2,54	5,09	48,81
SHL 9	3,05	6,10	50,84
SHL 10	3,56	7,12	55,93
SHL 11	5,09	10,67	66,10
SHL 12	7,32	15,26	89,48
SHL 13	9,26	19,32	–
SHL 14	11,49	24,40	–
SHL 15	16,27	30,50	–
SHL 16	25,66	53,17	–

Tillämpningsanvisning

Inga ändringar

§ 3 Besöksarvoden under kliniskt mertidsarbete

Till sådana sjukhustandläkare i huvudtjänst som arbetar full arbetstid och har specialtandläkarrättigheter betalas besöksarvode för varje patient under kliniskt mertidsarbete enligt följande:

25.11.2013

mom. 1 Ersättningstabell från 1.3.2014

Patientbesök	Arvode/€
Patientbesök hos tandläkaren	3,32
Separat besök av tandläkare hos patienten (tandläkaren tillkallas under sin lediga tid efter att ha lämnat arbetsplatsen)	20,91
Ett besök som varar över 45 min., tillägg för varje påbörjad kvartstimme (vid separat besök hos patienten inberäknas resttiden)	5,23

mom. 2 Ersättningstabell från 1.1.2015

Patientbesök	Arvode/€
Patientbesök hos tandläkaren	3,33
Separat besök av tandläkare hos patienten (tandläkaren tillkallas under sin lediga tid efter att ha lämnat arbetsplatsen)	20,97
Ett besök som varar över 45 min., tillägg för varje påbörjad kvartstimme (vid separat besök hos patienten inberäknas resttiden)	5,25

§ 4 Tillämpning av vissa bestämmelser i bilaga 3 och den allmänna delen

Utöver vad som sägs ovan tillämpas bestämmelserna om jourersättningar i § 15 **och** 16 i den allmänna delen samt de bestämmelser i bilaga 3 som gäller anställningsvillkoren för innehavare av bitjänst vid universitetssjukhus.

Här avsedda innehavare av bitjänst är

	Grundlön €/mån.
L4SH9003 Specialtandläkare (biträdande lärare/överassistent/lektor/avdelningstandläkare)	30 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (specialtandläkare)
L4SH9004 ST-tandläkare (assistent)	20 % av grundlönen i bilaga 4 § 1 punkt 3 (specialtandläkare)

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

Angående bitjänster för övertandläkare och biträdande övertandläkare (professorer) utanför lönesättningen, se tillämpningsanvisningen för § 4 i bilaga 3.

BILAGA 5 KOMMUNALA VETERINÄRER

§ 1 a Lönesättning från 1.3.2014

Tjänstebeteckning/Uppgift	Grundlön €/mån.	
	För uppgiften lämplig special-veterinärexamen	Legitimerad veterinär
1 Heltidsanställd hygieniker och veterinär som utövar tillsyn L5EL3000	4 267,62	4 125,57
2 Praktiserande veterinär som tjänstgör som chef för hälsoövervakningen eller som ansvarig veterinär * L5EL4000		
– för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet m.m.	4 267,62	4 125,57
– för uppgifter vid praktik	1 980,72	1 723,59
3 Annan praktiserande veterinär		
L5EL5010	1 980,72	–
L5EL5000	–	1 723,59

§ 1 b Lönesättning från 1.7.2014

Tjänstebeteckning/Uppgift	Grundlön €/mån.	
	För uppgiften lämplig special-veterinärexamen	Legitimerad veterinär
1 Heltidsanställd hygieniker och veterinär som utövar tillsyn L5EL3000	4 294,08	4 151,15

25.11.2013

2 Praktiserande veterinär som tjänstgör som chef för hälsoövervakningen eller som ansvarig veterinär * L5EL4000 – för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet m.m. – för uppgifter vid praktik	4 294,08 1 993,00	4 151,15 1 734,28
3 Annan praktiserande veterinär L5EL5010 L5EL5000	1 993,00 –	– 1 734,28

§ 1 c Lönesättning från 1.7.2015

Tjänstebeteckning/Uppgift	Grundlön €/mån.	
	För uppgiften lämplig specialveterinärexamen	Legitimerad veterinär
1 Heltidsanställd hygieniker och veterinär som utövar tillsyn L5EL3000	4 308,25	4 164,85
2 Praktiserande veterinär som tjänstgör som chef för hälsoövervakningen eller som ansvarig veterinär * L5EL4000 – för uppgifter inom miljö- och hälsoskyddet m.m. – för uppgifter vid praktik	4 308,25 1 999,58	4 164,85 1 740,00
3 Annan praktiserande veterinär L5EL5010 L5EL5000	1 999,58 –	– 1 740,00

* Angående den tudelade uppgiftsrelaterade lönen i punkt 2, se punkt 4 i tillämpningsanvisningen.

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

1 Anställda utanför lönesättningen

Inga ändringar

2 Arbetsvärdering och bestämning av den uppgiftsrelaterade lönen

När en veterinärs uppgiftsrelaterade lön fastställs inom den lönegrupp som ska tillämpas, bör enligt § 9 i lönekapitlet i AKTA bl.a. följande faktorer beaktas i fråga om arbetets svårighetsgrad och mängd:

- befolkningsunderlaget om arbetet omfattar flera kommuner, och också i övrigt samverkan mellan kommuner, t.ex. då större området bildas och uppgifter som kräver specialisering kan koncentreras till någon eller några tjänsteinnehavare
- områdets näringsstruktur (t.ex. antalet industrianläggningar och andra anläggningar som ska övervakas och deras storlek och karaktär), specialuppgifter som anknyter till närbelägen gräns eller hamn
- antalet och arten av miljö- och hälsoskyddsuppgifter och miljötillståndsärenden, vilken sorts tjänster som säljs till utomstående och hur omfattande denna försäljning är
- eventuell specialkompetens som veterinären har nytta av i sin tjänsteutövning.

I lönen beaktas och stöds lokalt uppnående av målen i riksomfattande och regionala utvecklingsprojekt och planer, om detta väsentligt inverkar på omfattningen och arten av veterinärernas uppgifter eller medför avgörande omställningar i den inbördes arbetsfördelningen och uppgiftsarrangemangen (se punkt 1 i tillämpningsanvisningarna för § 9 i lönekapitlet i AKTA angående revidering av tjänsteinnehavares uppgiftsbeskrivning och omprövning av arbetets svårighetsgrad i samband med uppgiftsändringar).

3 Heltidsanställd hygieniker

Heltidsanställda hygieniker enligt § 1 punkt 1 omfattas av systemet med helhetslön (uppgiftsrelaterad lön, **arbetserfarenhetstillägg** och eventuellt individuellt tillägg) och helhetsarbetstid. Deras ordinarie arbetstid är i snitt 37 timmar i veckan (se § 13 i den allmänna delen i läkaravtalet). Uppgifterna för heltidsanställda hygieniker består av de övervaknings- och inspektionsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddet som avses i veterinärvårdslagen, laborieveterinäruppgifter, planering, handledning, rådgivning och information kring miljö- och hälsoskyddet och övriga myndighetsuppgifter som arbetsgivaren ålagt hygienikern, såsom uppgifter inom djurskyddet, miljö- och hälsoskyddet och bekämpning av djursjukdomar. Huvuduppgifterna för personer i ledande ställning och chefs-

25.11.2013

ställning är att leda och planera hälsoövervakningen och att sköta övriga administrativa myndighetsuppgifter.

- 4 Praktiserande veterinär som tjänstgör som chef för hälsoövervakningen eller som ansvarig veterinär

Inga ändringar

Exempel

Inga ändringar

- 5 Annan praktiserande veterinär

5.1 Lönesystem och uppgifter

Inga ändringar

Tillsyns- och inspektionsuppgifter och andra myndighetsuppgifter

Grundlönen för praktiserande veterinärer enligt § 1 punkt 3 ovan anses utöver tjänsteveterinärernas åligganden enligt veterinärvårdslagen innefatta i genomsnitt 3 timmar i veckan av övervaknings- och inspektionsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddet och andra myndighetsuppgifter som arbetsgivaren ålagt.

Också en praktiserande veterinär till vars uppgifter inte i regel hör tillsynsuppgifter enligt **15 § 3 mom.** i veterinärvårdslagen och/eller uppgifterna inte ingår i de tre timmar som anges i föregående stycke kan ändå tillfälligt bli tvungen att sköta dessa tillsynsuppgifter. I så fall betalas den praktiserande veterinären timlön för den tid som åtgått för en sådan uppgift inklusive restiden. Till den tid som använts för uppgiften räknas beredning och efterarbete som har direkt anknytning till tillsynsuppgiften.

Timlönen räknas på den lön som bildas antingen av minst grundlönen för en legitimerad veterinär som verkar som heltidsanställd hygieniker och av ett på denna lön beräknat arbetserfarenhetstillägg eller av den uppgiftsrelaterade lönen för en heltidsanställd tillsynsveterinär med motsvarande arbete i kommunen och av ett på denna uppgiftsrelaterade lön beräknat arbetserfarenhetstillägg för ovan nämnda praktiserande veterinär. Divisorn för timarvodet är 160. Till den del som den praktiserande veterinären sköter en sådan tillsynsuppgift under obekväm arbetstid enligt § 12 i den allmänna delen betalas för den tid som använts för uppgiften inklusive restiden ersättningar för obekväm arbetstid enligt bestämmelsen i fråga. Veterinären ska inom den tid som arbetsgivaren förutsätter lämna in en specificerad redogörelse för tillsynsuppgifterna och den tid som använts för dem.

Om en praktiserande veterinärs uppgifter till följd av regionala samarbetsprojekt eller liknande projekt eller lagändringar ändras väsentligt och bestående i fråga om omfattningen av uppgifterna inom miljö- och hälsoskyddet etc. fastställs den uppgiftsrelaterade lönen på nytt med stöd av

25.11.2013

bestämmelsen om praktiserande veterinärer som tjänstgör som ansvariga veterinärer i § 1 punkt 2 (se tillämpningsanvisning 4 för § 1 ovan).

Arbetsgivaren och veterinären kan också ingå någon annan överenskommelse om lönen för tillsynsuppgifter. Då tillämpas inte bestämmelsen om minimigrundlön i § 1.

Anmärkning

Inga ändringar

5.2 Vissa arbetsarrangemang för praktiserande veterinärer

Inga ändringar

5.3 **Vissa jourhavande** veterinärer

Med **vissa jourhavande** veterinärer avses andra veterinärer än kommunens/samkommunens veterinärer eller veterinärer som hör till en avtalad jourring. **Utgångspunkten är att sådana** veterinärer anställs, beroende på uppgifterna, i tidsbegränsade tjänste- och arbetsavtalsförhållanden (t.ex. jourhavande veterinärer för ett veckoslut eller för något annat jourskift). Uppgifter där offentlig makt utövas kan skötas endast i tjänsteförhållande.

I fråga om lönen för veterinärer som enbart deltar i veterinärjouren finns inga avtalsbestämmelser. Ofta betalas grundersättning för jour enligt § 4 och dessutom har de rätt till arvoden enligt taxan, men arvodesgrunderna kan variera.

II VILOTIDER

§ 3 Minimiantalet lediga dagar

mom. 1 Inga ändringar

mom. 2 För varje full **tjänstgöringsmånad** får en veterinär minst 8 lediga dagar under vilka veterinären är fri från sina tjänsteuppgifter och sin jourplikt. Antalet lediga dagar under en ofullständig tjänstgöringsmånad beräknas som en relativ andel av 8 lediga dagar. I syfte att ordna veterinärvårdens funktioner på ett ändamålsenligt sätt kan dessa lediga dagar samlas under en längre tid än en månad, dock högst under ett kalenderhalvår så, att de ges senast före utgången av följande kalenderhalvår.

mom. 3 På veterinärer tillämpas inte den bestämmelse om ersättning för förlust av ledighet per vecka som anges i § 21 i den allmänna delen i detta avtal.

mom. 4 Inga ändringar

mom. 5 Denna paragraf tillämpas inte på veterinärmedicine studerande.

25.11.2013

Tillämpningsanvisning

1 Principen om femdagars arbetsvecka och lediga dagar

Beviljandet av lediga dagar som avses i avtalet görs möjligt genom sådana veckosluts- och vardagsjourarrangemang som är ändamålsenliga med tanke på veterinärvården samt vid behov genom vikariearrangemang. Utgångspunkten är att lediga dagar beviljas genom vardags- och veckoslutsjourarrangemang enligt reciprocitetsprincipen så, att kommunens/samkommunens egna veterinärer sköter varandras uppgifter utan vikarier och utan särskild ersättning. När en utomstående veterinär behövs för skötseln av uppgifterna kan en sådan veterinär anställas som tjänsteinnehavare för viss tid eller i arbetsavtalsförhållande inom ramen för anslag som reserverats i budgeten och **inom de gränser som lagstiftningen medger**. Se 44 § 2 mom. i kommunallagen angående anställning i ett tjänsteförhållande utan att en tjänst inrättats.

Även om denna paragraf inte tillämpas på veterinärmedicine studerande strävar man efter att också på dem tillämpa principen om femdagars arbetsvecka.

När veterinärservicens funktioner och jourverksamhet organiseras bör man se till att veterinärernas bundenhet till arbetet inte blir oskälig.

De i denna bilaga liksom även de i ett reglemente eller en instruktion avsedda lediga dagarna ska ges i form av ledighet, och penningersättning kan inte ges i stället. Om de lediga dagarna inte tas ut t.ex. på grund av att veterinärens tjänsteförhållande avslutas, betalas penningersättning inte för de outtagna lediga dagarna.

Intjäning av lediga dagar

Inga ändringar

Exempel

Inga ändringar

3 Eventuella övriga lediga dagar för veterinärer

Bestämmelser om en veterinärs rätt att vara ledig, om tjänsteuppgifterna medger det, kan finnas t.ex. i förvaltningsstadgan. I bestämmelserna kan också ingå ett konstaterande att veterinären, om det inte är möjligt att bevilja lediga dagar, har rätt att få motsvarande lediga dagar under någon annan tid. **De nämnda bestämmelserna** kan iakttas som bestämmelser om arbetstidsarrangemang. De får ändå inte stå i strid med tjänstekollektivavtalets bestämmelser om lediga dagar, och det i § 3 mom. 2 ovan nämnda systemet för intjänande av lediga dagar gäller inte de i **förvaltningsstadgan** avsedda lediga dagarna.

Vid beviljandet av de i tjänstekollektivavtalet avsedda lediga dagarna saknar det betydelse om den beviljade ledigheten samtidigt bidrar till att

25.11.2013

det i t.ex. **förvaltnings**stadgan avsedda arbetstidsarrangemanget realiseras. Målet är en femdagars arbetsvecka.

§ 4 Jourersättning

Grundersättning

Till en veterinär som beordrats jour som gäller veterinärvård betalas i grundersättning för jour för varje jourtimme:

- 1 Från fredag kl. **16.00** till måndag kl. 8.00 och från vardag som föregår söckenhelg, julafton och midsommarafton kl. **16.00** till följande vardag kl. 8.00 (s.k. helgjour) 31 %
- 2 Inga ändringar